

Tiderne ændrer sig

sep 25, 2021 | Carlsens Klumme

Jan Carlsen

DBU Diplominstruktør og medlem af DBUs lovgruppe samt klummeskribent



25-09-2021



Lige nu er det en overgangssæson for sådan nogle som mig. Alle de arrangementer, som blev aflyst i i vinteren og foråret på grund af Corona, kommer nu bragende tilbage, så kalenderen efterhånden ligner en sortbroget ko og et af de berømte puslespil med 1000 eller flere brikker, hvor det meste er blå himmel. Det er perfekt, for enhver interesse for dommergerningen modtages i den grad med kyshånd, men man skal godt nok holde tungen lige i munden og have alt i beredskab, når telefonen ringer. Alt er velkomment, lige fra husmoderforeninger til boldklubber med interesserede veteraner, men man kunne godt

bruge et døgn på mere end 24 timer. Der har alle dage været travlt, men jeg mindes ikke noget tilsvarende – selvfølgelig fordi ketchup-effekten nu slår igennem. Der er åbent efter Covid-19, så nu afsted – og ikke et ondt ord om det.

Det betyder så også, at man skal tænke i helt anderledes kalenderbaner, for alt det, som plejer at være om vinteren, er pludselig nu. Aktuelt havde jeg det første af adskillige teorimesterskaber mandag i København. Det største problem, når man laver sådan et opgavesæt, er bekymringen for, om det er blevet for let i år. Men det kunne jeg så konstatere (i øvrigt som sædvanlig), at det var det ikke. Sådanne teorimesterskaber er jo designet til at komme rigtig godt rundt i hjørnerne og kunne skille fårene fra bukkene, samtidig med at det holder dommer skarpe på de ting, der har givet problemer det seneste år, og det fungerede åbenbart.

Alt dette kombineret med, at det egentlig går meget godt ude på de danske baner uden større skandaler, giver den med angsten for det blanke papir lige en ekstra tand. Det ville jo være meget lettere, hvis vi bare væltede os i skandaler, der var en klumme værdig, men sådan er det heldigvis ikke. Så jeg kommer til at falde tilbage på nogle læserønsker. Dels omkring farligt spil – dels om dommertypen dengang og nu.

Hvis vi starter med farligt spil, er det jo egentlig en besynderlig størrelse. Man må ikke spille på en måde, som er farlig for én selv eller andre. Omvendt er forseelsen jo kun belagt med et indirekte frispark – men det er under den forudsætning, at der ikke er tale om fysisk kontakt mellem parterne. Er der det, ryger vi fløks over i afdelingen for direkte frispark eller straffespark. Så sent som i sidste uge var jeg rundt om en engelsk tackling, hvor jeg plæderede for, at modspilleren blev udsat for fare og dermed lurede udvisningen meget tæt på. Men her er vi nødt til at skille tingene ad – faren, som medfører udvisning, kræver altså fysisk kontakt.

Men i det hele taget er dette med farligt spil – selv uden kontakt – en tricky sag, som kan kaste et helt beslutningstræ af sig. Lad os starte med at konstatere, om der overhovedet er noget farligt – ellers hopper vi bare ud her. Er der noget farligt, er vi nødt til at grave videre.

Hvem gør hele denne situation farlig? Tja, hvis der kun er én spiller, der er aktiv, vil det i sagens natur være ham, der skaber faren. Det spændende opstår selvfølgelig først, når vi har to aktive spillere i situationen – for hvem er så skurken? Som udgangspunkt vil jeg til enhver tid sige, at det er den senest aktive spiller, der laver balladen. Spiller A forsøger at heade til en bold – helt fint, fred og ingen fare – men så kommer spiller B med et meget højt løftet ben og forandrer situationen til noget farligt. Det er ham, som vi skal have fat i.

Men så er der jo situationen med den løse bold, som begge spillere jagter og gør en samtidig indsats efter. Så nu har vi det lidt sænkede hoved og det lidt hævede ben – indsat samtidig. Her bliver vi nødt til at se på, hvad der ville den naturlige spillemåde. Hvis bolden er tæt på jordhøjde, er et spil med fødderne den naturlige vej frem, og så er det hovedet, der gør tingene farlige. Hvis det omvendt er en bold oppe i luften, vil hovedet være den naturlige spillemåde, og så er det det høje bens ejermand, som er den skyldige. Det interessante er, at vi faktisk nu om stunder ser uendelig få situationer af denne type hvor der er noget farligt, men det sker uden fysisk kontakt. Typisk er der i den grad en kontakt.

I denne forbindelse må vi heller ikke glemme målmanden, som jo ikke bare har carte blanche til at komme bragende ud og måske ramme bolden, men derefter tage manden med i købet. Igen bedes man huske på (og det gælder ikke bare målmanden), at dette med at ramme bolden jo ikke er nogen livsforsikring. Jeg bliver så træt, når jeg søndag efter søndag hører spillere forsvare sig med, at de jo spillede bolden (og endnu værre, at kommentatorer tillægger det en speciel vægt). Det er faktisk hamrende ligegyldigt – spiller man bolden og derefter fælder manden, er det fuldt ud lige så strafbart, som om man aldrig havde spillet bolden. Det kan have en betydning for en eventuel følgestraf, men selve kendelsen (frispark / ikke frispark) rykker det ikke ved.

Og så er der læsere, der har undret sig over det høje antal kort i kampene nu om stunder – for i forne tider kunne dommeren jo bare styre det her igennem med sin personlighed og myndighed. Den er af mange grunde svær at tage hul på, men her er trods alt et spagt forsøg.

Vi er tilbage i den periode, hvor mantraet var, at den bedste dommer er ham, som man overhovedet ikke bemærker. Det var helt fint dengang – og man møder den gudhjælpemig stadig fra tid til anden i interviews. Men glem det: spillerne og ikke mindst spillet har ændret

sig markant over de seneste 30 – 40 år. Dengang kunne man muligvis tale sig ud af meget og klare sig med nogle onde øjne fra tid til anden. Men tidernes og sædernes forfald har desværre også sat ind her. Der er kommet meget mere stringente regler for, hvornår der skal falde kort eller ej – og mens der er nogle kort, der kan gives, afhængig af, hvad dommeren synes, er der altså også nogle, der skal gives rent lovmæssigt. Man skal også lige huske, at det jo er spillernes måde at gå til sagen på, der har skabt lovændringerne – ikke fordi dommerne synes, at det er specielt sjovt at slynge kort om sig til højre og venstre.

Jeg kan da også godt drømme mig tilbage til de glade dage i 60'erne, hvor jeg stod på den billige langside i Idrætsparken og så dommer Carsten Sørensen skælde hr. Holmstrøm huden fuld (og så heller ikke mere), Men vi må bare konstatere, at spillet har flyttet sig milevidt i mellemtiden og at ideen om den usynlige dommer er en illusion. Nu handler det for dommeren om at være først på og vise noget proaktivitet. Spillet er anderledes, spillerne er anderledes – og så må dommerne også være det. Man kan lide det eller lade være – men det er tidens gang. Tænk bare tilbage til tiden før 1891, hvor man klarede det hele uden dommer på banen. Kunne anførerne ikke blive enige, påkaldte man sig de to repræsentanter på tilskuerpladserne, som holdene havde udvalgt på forhånd – og så afgjorde de tingene.

Det var dengang, hvor fodbold var et spil for gentlemen, og hvor man ikke havde fantasi til at forestille sig, at nogen kunne begå en forseelse med vilje. Der er løbet en rigtig stor del vand i stranden siden da, og ligesom spillet og spillerne har udviklet sig, er dommerne altså også nødt til at gøre det. Hvilket ikke forhindrer mig i de mere nostalgiske øjeblikke at drømme mig tilbage til 60'erne. Men vi har jo alle lov til at drømme om de gode gamle dage, uanset hvor gode de så var...